ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V CELJU
O 386/1964
C III 96/13

ingrad CELJE

GLASILO KOLEKTIVA

LETNIK XII ŠTEV. 1-2
FEBRUAR 1964

Konferenca zveze komunistov

SKLEPI

Komisija za sklepe, izvoljena na redni letni konferenci »Ingrada, ki je bila 13. 12. 1963, je na podlagi poročila sekretarja in razprave predložila novoizvoljenemu komiteju v potrditev in dopolnitev naslednje sklepe.

Konferenca je osvetlila probleme iz vseh vidikov in nakazala smernice za obdobje, ki je pred nami. Gradbeniki so odkrito povedali, kje ležijo problemi in kaj je največja ovira za bolj uspešno delo.

Referat sekretarja je zelo kritično obravnaval probleme in nakazal smernice za odpravo nedostatkov, zato bi osnovne organizacije črpale gradivo za razpravo iz referata sekretarja, ki je priložen zapisniku letne konference. Konferenca je ugotovila, da so za situacijo v podjetju odgovorni predvsem komunisti. Konferenca ni mogla v enem popoldnevu v podrobnosti izčrpati vseh problemov in v kratkem času konkretno obdelati vseh nalog, katere čakajo naše komuniste; nismo mogli kritično osvetliti vso dejavnost v luči II. in IV. plenuma CK ZKJ, ki je nakazal komunistom velike družbeno politične odgovornosti za usmerjanje gibanja našega družbeno ekonomskega in političnega življenja.

Čeprav so poti in cilji našega socialističnega razvoja jasni pa moramo komunisti jasno zaznati in opredeliti probleme, katere je treba rešiti (VII. kongres ZKJ zlasti pa III. plenum CK ZKJ).

— Pri razbremenjevanju članov ZK upoštevati načelo, naj ima član ZK, član komiteja in sekretar OO maksimalno tri funkcije. Na ta način bomo omogočili kvalitetnejše delo in se izognili rutinerstvu.

— Športnemu in kulturnemu udejstvovanju naših članov moramo posvetiti več pozornosti.

Dejstvo je, da imamo v našem kolektivu ca. 40 % nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, katerih idejni in kulturni nivo je sorazmerno nizek. Komunisti se moramo čutiti odgovorni pred družbo, da tem ljudem nudimo pomoč pri oblikovanju njihovih še neformiranih nazorov. Objektivne pogoje za razvijanje dela nam nudi urejeno delavsko naselje. Edino z izpremenjenim in bolj aktivnim odnosom na tem področju bomo uspeli vplivati na miselnost dela ljudi, da je polna denarnica že socializem. S prazno glavo in siromašnim srcem ne bomo zgradili socializma.

— Na področju odnosa med ljudmi se moramo zavzemati za rast novih humanističnih kvalitet.

— Razvijati odnose iskrenosti, zaupanja, človekoljubnega razumevanja, strpnosti, vzajemnega sodelovanja in pomoči, skratka simpatij in tovarištva med ljudmi.

— Na tej podlagi razvijati boj mnenj, kritiko in metode politične akcije. Omogočiti, da človek iz dneva v dan postaja samostojen in čedalje bolj svoboden — boriti se za načelo, začrtano v programu ZK, da je človek največja vrednost socialistične družbe.

— Omogočiti vsakemu članu kolektiva, da s svojimi predlogi sodeluje pri uresničevanju najboljšega sistema dela v borbi za večjo produktivnost in boljše pogoje dela.

Pustiti članom kolektiva, da na najbolj demokratičen način soodločajo o bistvenih vprašanjih, ko se o sklepih razpravlja. Sprejete sklepe brez diskusije, dosledno in disciplinirano vpeljati v delo.

— Premakniti vprašanje planiranja. Sistem resnega planiranja v sedanjih pogojih v gradbeništvu je bolna točka. Brez plana je nemogoče zamisliti kontinuirano proizvodnjo, posebno polmontažno. Podjetje mora vedeti, kaj se bo delalo vsaj eno leto naprej zaradi vsklajevanja kapacitet. Kritično stanje na gradbenem tržišču povzroča zelo resne probleme materialne in politične narave, kar nam dovolj zgovorno povedo primeri iz preteklih let. Da bi se tako stanje izboljšalo, bomo komunisti Ingrada o teh problemih pravočasno seznanili višja partijska vodstva ter preko zbora delovnih kolektivov argumentirano postavili vprašanja, da to ni samo opravičena težnja našega kolektiva — v končni liniji na tem mora biti živo zainteresirana komuna in družba. Dokazali bomo, da je to ena od glavnih komponent cenejše gradnje.

Novoizvoljeni sekretar komiteja ZK v podjetju je tovariš Jerko Baudič, dipl. gradb. tehnik

— Nastajajoče probleme v podjetju je reševati na podlagi analitičnega ugotavljanja. Nekateri konkretni problemi, ki naj bi bili predmet analitične ugotovitve, so predvsem analitična obravnava politično gospodarske situacije v podjetju.

Sedanje stanje in skrb za izboljšanje položaja članov ZB v podjetju (s strokovnim izobraževanjem, reševanje stanovanjske problematike in ostale problematike).

Problem zaposlitve fizično manj sposobnih in starejših delavcev z upoštevanjem ekonomizacije proizvodnje.

Premajhna informiranost ljudi v podjetju ustvarja včasih nepravilno javno mnenje. Zaradi tega je potrebno ugotoviti, kakšen način informiranja kolektiva bi bil najbolj prikladen. Pri tem je opustiti klasične masovne sestanke, s katerimi nismo in ne bomo mogli zadovoljiti ljudi. To preživelo obliko je nadomestiti s sistemom obveščanja oz. razgovorov v manjših skupinah (po 10 ljudi).

— Osnovne organizacije ZK si morajo še nadalje prizadevati, da se bo ZK organizacijsko in kadrovsko neprestano krepila. Sprejem novih, predvsem mlajših ljudi v ZK mora biti le posledica večjega vpliva in ugleda, ki si ga je ZK s svojim delom pridobila med delavci in mladino. V organizacijo je treba sprejeti le tiste, ki so si s svojim delom v neposredni družbeno politični praksi pridobili osnovne kvalitete komunistov. Sprejemanje novih članov ne sme biti le boj za številom, temveč boj za normalno rast ZK.

— Delo organizacij v podjetju je ogledalo aktivnosti komunistov v teh organizacijah. Zato ni dovolj, da so komunisti samo člani teh organizacij, temveč je njihova naloga, da pravilno zastopajo vsa napredna stališča in znajo z metodo prepričevanja usmerjati delo v organizacijah. Zaradi tega odpade v bodoče kritika, da posamezne organizacije nimajo dovolj povezave z osnovno organizacijo ZK v podjetju še prav posebno, ker so vsi člani ZK včlanjeni v vse organizacije in organe samoupravljanja v podjetju.

— Organizacija naj usposablja komuniste za delo v ostalih organizacijah. Ti komunisti pa so potem odgovorni za pravilno delo teh organizacij.

— Za naše bodoče delo naj velja načelo, da bomo pri svojem delu uporabili moč znanja, ne pa avtoritete Zveze komunistov. Komunisti se moramo navaditi na iskrenost, pravičnost, dojemanje pravilne kritike, odpraviti hitro užaljenost itd. Lastno delo je potrebno večkrat kontrolirati.

— Komunisti smo na jasnem, da ni materialnega progresa in boljših življenjskih pogojev brez večje, cenejše, smotrnejše, bolj planske in naprednejše montažne izgradnje. Zato smo si postavili za cilj v nadaljnjem letu pristopiti k temu problemu z vso odgovornostjo. Izkušnje iz preteklega leta nas opozarjajo na složnost problema, vsak začetek je težak in vsak neuspeh, ne po naši krivdi, nas ne sme omajati za dosego zastavljenega cilja.

— Konferenca je ugotovila brezbrižnost in nezainteresiranost določenega števila ljudi v podjetju do skupnih problemov kolektiva. Najbolj surov znak človeške nekulturnosti je skrivavanje za krinko brezbrižnosti, za večni izrek: »kaj me to briga« — to je zadeva drugih odgovornih za ta ali drug problem — važen je denar, da ga dobim.

Komunist — samostojno razmišljajoč človek, mora imeti pred očmi izvor teh pojavov, jih analizirati — najti primerno obliko borbe proti takim pojavom, ki so posledica zelo nizkega idejnega in kulturnega nivoja določenega števila delavcev, predvsem novo sprejetih.

— Osnovne organizacije naj se poslužujejo vzgojnih kazni, naj temeljito analizirajo delo posameznih članov, ugotovijo koliko je posameznik lahko delal in kaj je dal od sebe, tiste pa, ki kvari-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Tovariš Vrbnjak Franc, ki ga je podjetje poslalo na specializacijo h industrijsko gradbenemu podjetju v Švico, nam je že v dveh nadaljevanjih posredoval svoje vtise. Tretje in zadnje nadaljevanje berite na 5 strani. Na sliki: letoviški kraj Mürren z znamenitim vrhom Eigerja v ozadju

V letu 1963 smo vgradili

Gradbeno leto 1963, ki smo ga v našem podjetju zaključili z neobičajnimi gradbenimi-zidarskimi likofi, je bilo dokaj pestro, živahno, včasih prenasičeno s problemi, ki so se reševali, kolikor se je pač dalo v prid čimbolj uspešnemu odvijanju vseh gradbenih, zaključnih in mehaniziranih del po naših sektorjih oziroma gradbiščih.

Skupno je podjetje oddalo v letu 1963 421 stanovanj, od tega v Ljubljani 224, na območju okraja Celje pa 197. Skupna površina stanovanj znaša približno 21.000 m².

Industrija celjskega bazena je bila povečana z dokončanjem del na podaljšku topilnice, novega objekta za proizvodnjo litopona in modrega bakra v Cinkarni; povečana je obratna hala lesnega kombinata LIK v Slov. Konjicah, obrat Tovarne nogavic na Polzeli je bogatejši za lepo delavsko restavracijo in prostore izobraževalnega centra, Celjski muzej NOB je dobil krasne prostore v objektu stare občine, ki so bili preurejeni s težkimi in dokaj zahtevnimi adaptacijami.

Gradnja dveh stanovanjskih blokov po čisto montažnem sistemu »Jugomont« je ravno tako preživljala objektivne in subjektivne težave. Cilj, da bo en blok do konca leta 1963 končan in vseljiv, ni bil dosežen, kar je v veliko škodo, ker bi tekom letošnje, nepreblage zime, pridobili znatne izkušnje predvsem v pogledu toplotne izolacije, pravilnega tesnenja reg, izolacija strešne ravne konstrukcije in funkcioniranja odvajanja strešnih vod v slučaju topitve snega na strešni površini.

Ravno tako je ostal nedokončan objekt proizvodne hale za Kostroj v Slov. Konjicah zaradi nedovršene centralne kurjave in potrošniški center na Prulah v Ljubljani iz istih razlogov.

Našteti so torej samo glavni dovršeni in tik pred dovršitvijo pripravljeni objekti, ki jih je gradila gradbena operativa z našimi obrati od Ljubljane pa do Slovenskih Konjic.

Da so bile opravljene vse te naloge, je bilo potrebno nabaviti, prevoziti in vgraditi naslednje gradbene materiale:

Apno	686	ton
Mivka	2.194	m³
Pesek dolomitni	31.000	m³
Gramoz	29.000	m³
Strešna lepenka	3.400	rol
Bitumen	87	ton
Žica žgana	13	ton
Salonit	10.760	m²
Cement	10.240	ton
Pločevina črna	42	ton
Pločevina pocin.	47	ton
Pločevina cinkova	18	ton
Železo betonsko	1.400	ton
Opeka Ljubečna	1,000.000	enot
Opeka Celje	1,052.000	enot
Opeka Žalec	900.000	enot
Les okrogli	2.990	m³
Les rezan	820	m³
Foča plošče	23.224	m²
Heraklit	3.190	m²
Žičniki	17.000	kg
Opeka Efe	25.000	kom

Če pretvorimo prikazane vgrajene materiale v dejansko težo in k temu prištejemo še težo materialov, ki so jih vgradili naši obrati v skupni teži ca. 400 ton, dobimo, da je bilo porabljenega in vgrajenega materiala v skupni teži 144.370 ton, to pomeni 14.437 vagonov po 10 ton nosilnosti, ali 263 vlakov v kompoziciji 70 vagonov pa 10 ton nosilnosti.

Dolžina vseh vlakov bi znašala približno 144 km, oziroma garnitura, ki bi se raztezala od Celja preko Zidanega mosta, Ljubljane do Postojne.

Iz teh podatkov se vidi, da je šlo ogromno materiala in teže preko rok in mehanizacije naše gradbene operative. Te številke nam jasno kažejo, kje je iskati dobiček podjetja: pri smotrni štednji materiala, pravilnem prevažanju in vskladiščenju le tega, kajti star pregovor pravi: »zrno do zrna pogača«, po novem pa »dinar na dinar — plača — osebni dohodek«.

Ing. Henrik Čmak

STROKOVNA VZGOJA VAJENCEV

Brez dobre vzgoje si ne moremo zamisliti, da bi naši mladi delavci zrasli sami od sebe in postali strokovno in politično sposobni opravljati vse naloge, ki jim jih nalaga proizvodnja, delavsko in družbeno samoupravljanje.

Naša mladina pričakuje od nas napotkov za življenje, od nas pa zavisi, kako jim jih bomo posredovali. Danes ne smemo dovoliti, da bi naš bodoči kader vzgajali po istih metodah, po kakršnih so vzgajali nas. Seveda pri tem ne mislim, da bodo naši učenci postali takoj visokokvalificirani, temveč, da bodo nadaljevali naše pridobljene izkušnje in novejše metode dela, mi pa moramo že pri sami vzgoji odstraniti zastarele, neuporabne metode strokovnega in političnega dela.

In kako vzgajamo?

V začetku septembra lanskega leta je naše podjetje sprejelo v učno razmerje 30 vajencev za zidarje, ki sva jih sprejela v začetno izobraževanje instruktor Zbiljski in jaz.

Se nekaj trdne volje in vztrajnosti, pa bodo lahko tudi mladi zidarji enakovredno stali ob svojih starejših izkušenih tovariših

Ker s prostori za praktično poučevanje nismo razpolagali, smo se dogovorili za poučevanje na delovnem mestu v proizvodnji, in sicer na gradbišču Kajuhova (stolpnica) ter na gradbišču TEP (skladišče karbida). Na gradbišču Kajuhova so vajenci že v prvih dneh učenja delali zidarska dela, na zidanju predelnih sten s porolitom 7 cm. Kot nalašč je to delo najbolj enostavno, saj se zida že ob naprej postavljenih moralih in samo zidanje ne predstavlja posebnih težav. Zato so učenci kaj kmalu pridobili potrebno znanje in so že v nekaj dneh sami ugotavljali napake pri svojem delu in na predelnih stenah, ki so bile sezidane pred njimi. Tako smo v dobrem mesecu sezidali vse predelne stene iz porolita na eni izmed treh stolpnic v Kajuhovi ulici. Prav tako smo v drugem mesecu sezidali vse podokenske zide (parapete) in jih obzidali s sekuritom zaradi toplotne izolacije in vlage.

Že istega meseca oktobra pa smo pričeli s pripravljalnimi deli na novo začetem objektu šestorček ob Ljubljanski cesti. Ta šest stanovanjski objekt so zgradili vajenci — začetniki — že do tretje faze do postavljenega roka 31. 12. 1963. Za pomoč smo dobili samo dva zidarja in dva tesarja. Ti so prav tako končali seminar našega izobraževalnega centra in si pridobili polkvalifikacijo. Med gradnjo navedenega objekta smo morali na pomoč Jugomontu ter smo s tem prekinili gradnjo stavbe za 7 dni, kar pa je bila precejšnja ovira, saj smo morali naš šestorček končati do novega leta že do strehe. Za ta izgubljeni čas pa so nam prišli na pomoč vajenci iz objekta TEP, ki so sezidali na tem gradbišču precejšnje število m^3 zidu, naredili grobi in fini omet na skladišču ter razna druga betonska in zemeljska dela.

To so proizvodni uspehi praktičnega izobraževanja na delovnem mestu v proizvodnji.

Sedanjo mrtvo zimsko sezono za gradbince pa smo izkoristili za teoretično izobraževanje vajencev v učilnicah. Vemo, da danes ni dovolj, če zna zidar samo zidati in ometavati, prav tako še ni dosegel končni cilj, če je dober strokovnjak v svojem poklicu. Razvoj socializma mu nalaga še več: upravljati lastno proizvodnjo — to pa ni nič lažje od strokovnega dela. Zato je potrebno tudi tem problemom posvetiti pozornost.

Prav tako prihajamo v polmontažni in montažni sistem gradnje, vedno več imamo opravka z mehanizacijo, za katero je niujno, da se usposobimo. Z vsemi temi novimi metodami moramo čimprej seznaniti delavce, ki nas bodo zamenjali.

Opustili smo star način razdeljevanja vajencev po posameznih gradbiščih, kjer so bili prepuščeni samim sebi.

Naj omenim še to, da je učna doba vajenca zidarske stroke skrajšana od prejšnjih tri na dve leti, zato moramo vložiti precej truda, da bomo v dveh letih dosegli isto, če že ne boljše rezultate, kot smo jih prej v treh letih.

Instruktor Hribernik

Takšne in še boljše uspehe pa bomo dosegli s tesnejšim sodelovanjem samoupravnih organov v podjetju.

Za proizvodne uspehe so vajenci in instruktorji prejeli posebne nagrade, ki so pozitivno vplivale na vse. Kolektivu podjetja se najlepše zahvaljujemo in upamo, da bomo v bodoče dosegli še boljše rezultate.

Želja IC je, da bi v letu 1964 dobili primerne prostore za praktično in teoretično izobraževanje v zimskem času, kar bi se nam bogato obrestovalo v času gradbene sezone.

Kolektivu GIP Ingrad želijo vsi vajenci in instruktorji v letu 1964 mnogo delovnih uspehov v prepričanju, da z večjo produktivnostjo kujemo sebi in drugim boljše življenje.

Konferenca zveze komunistov

(Nadaljevanje s 1. strani)

jo ugled ostalih dobrih članov pa izključiti. Kaznovalna politika mora biti takšna, da bo pravočasno in življenjsko uporabna za vsakogar z namenom, da ga odvračamo od napak in istočasno s tem tudi vzgajamo

— V skrbi za higiensko tehnično varstvo pri delu nismo upoštevali sklepov konferenc ZK. Konferenca je resno opozorila na tragične posledice tega popusta in sprejela sklep, da se problemi higiensko tehničega varstva postavijo v prvi plan, ker je človek naša največja vrednota. Konferenca ugotavlja, da sredstva za zaščito pri delu ne smejo biti problem.

— Potrebna sredstva za izvajanje higiensko tehnične zaščite na objektih morajo biti v predračunih predvidena v zadostnih zneskih. Graditi cenejše na račun varnosti človeških življenj je zločin, ki ga morajo komunisti obsoditi. Konferenca ugotavlja, da nekateri investitorji izkoriščajo težko situacijo v gradbeništvu za dosego cilja: čim cenejše, kar se jasno odrazi na skladu sredstev, ki so namenjena varnostni zaščiti človeka pri delu.

Takšnim tendencam se moramo komunisti upreti.

— Komunisti ugotavljamo, da so skladi za razširjeno reprodukcijo in izgradnjo družinskih stanovanj skoraj neznatni. V zadnjih nekaj letih smo za gradnjo družinskih stanovanj dali zelo malo, ker finančne možnosti niso dopuščale — to je vzrok, da nas prepotreben kader zapušča, ker mu ne moremo nuditi pogojev, kakor jih nudi industrija in ostale panoge gospodarstva. Dejstvo je, da so to momenti, ki vplivajo na občutek manjvrednosti in zapostavljanje panoge.

Dolžnost komunistov v konkretni situaciji je, da zastavijo vpliv za dosego realne cene kakor to dosega industrija in ostale panoge, s tem bi ustvarili sklade, lažje planirali in ustvarili normalne pogoje dela.

— Politiki osebnih dohodkov bodo komunisti posvetili kar največjo pozornost. Sedanja tendenca nekaterih podjetij v Sloveniji, da jih linearno zvišuje, je škodljiva in nam povzroča težave, posebno pri neustaljenih kadrih. Komunisti se bomo zavzeli za načelo: dosledno izvajati nagrajevanje po vloženem trudu in delu. Zvišanje dohodkov mora iti v korak s produktivnostjo, boljšo organizacijo in prihranki — kar se bo obdržalo na izplačilu gibljivega dela, ki bo odvisen od uspehov posameznih EE.

Podprli bomo iniciativo republiškega odbora sindikata gradbincev, ki se zavzema za pravična načela razdelitve OD in so v skladu z našim sistemom in prakso, ki jo mi že sprovajamo v delo.

— Vsaka analiza idejno političnega in izobraževalnega dela, ki želi podati le-to čim bolj celotno in povezano, mora izhajati predvsem iz stanja, razpoloženja, dogajanja in pojavov, ki so v podjetju.

Če analiziramo stanje in perspektivo podjetja, vidimo, da moramo nujno idejno vzgojnemu delu članov našega kolektiva posvetiti kar največjo pozornost. Če računamo, da se bo realizacija v naslednjih 7 letih povečala za 45 % ob istem številu delavcev, je razumljivo, da se strokovni in idejni nivo našega delavca mora dvigniti. V tem cilju podjetje mora misliti na program izobraževanja in ga vskladiti s perspektivnim planom razvoja podjetja. Težiti je za tem, da odpravimo nekvalificirano delovno silo, ki se giblje v sezoni do 50 %.

— Komunisti smo enotni v tem, da izrazito močna fluktacija delavcev posebno na celjskem sektorju povzroča resne škodljive posledice, ki se odražajo na gospodarskem stanju podjetja, kakor tudi povzročajo politično škodo. Analiza vzrokov nas opozarja, da moramo za odpravo tega problema povzeti naslednje ukrepe:

— Ureditev prehrane, ki odgovarja zahtevam našega delavca.

— Vskladiti startne osnove enotno.

— Urediti stalnost zaposlitve.

— Kadrovati delavca iz bližnjih okrajev, ljudi, ki se lažje prilagajajo načinu dela in življenja pri nas.

— Postaviti jasno perspektivno napredovanje.

— Sprovesti organizirano uvajanje na delo.

— Preostali prosti čas delavcev koristiti za rekreacijo.

— Strokovni delavci in organizacije bi morali posvetiti več pozornosti delu z ljudmi.

— Strokovnjaki morajo čutiti odgovornost, da niso samo za zgolj strokovno delo — V današnjih pogojih strokovnjak ne sme biti apolitičen. Industrializacija prinaša spremembe v gospodarstvu, v družbeni sistem, v način življenja in miselnost ljudi.

Konferenca smatra, da bi strokovnjaki poleg dela za napredek in boljšo organizacijo našim ljudem z ustreznimi debatami, individualnimi pomenki, s predavanji razširjali horizonte, tolmačili vsako spremembo v podjetju ter pravilno informirali kolektiv. Morajo se čutiti odgovorni za politično situacijo v kolektivu.

— Perspektivni plan podjetja za obdobje 64-70 predvideva osnovne smernice razvoja podjetja za to razdobje.

Dolžnost komunistov je, da se borijo za dosego zastavljenih ciljev v perspektivnem planu, ki je sestavni del programa našega dela.

— Organizacija ZK bo razpravljala o vseh važnejših vprašanjih v podjetju, kot so: organizacijska, kadrovska, socialna in druga vprašanja pred izvedbo teh vprašanj v delo.

ZK se bo dosledno borila proti vsaki samovolji in kršenju načelnih sklepov, sprejetih na letni konferenci komunistov Ingrada.

Na sliki je skupina tečajnikov — opažarjev — ki so v organizaciji izobraževalnega centra pridobljene osnove preizkusili v praksi

Priznanje za delo v Skopju

Slovenska gradbena operativa, v sklopu katere je Ingrad, je izvršila ogromno operativno nalogo pri sanaciji objektov v Skopju. Konkretna naloga je bila sanacija po potresu poškodovanih objektov v občini Idadije II. Podjetje in posamezniki so vložili mnogo truda za izvršitev prevzetih obveznosti, zaradi česar je investitor in politično vodstvo v Skopju odlikoval vrsto podjetij in posameznikov.

Ponosno ugotavljamo, da so bili odlikovani posamezniki tudi v Ingradovi skupini (Ingrad in kooperanti), in sicer:

z medaljo dela

Tomažič Jože, grad. delovodja SGP Zagorje;
Celec Vili, tesar, SGP Zagorje;
Celec Oto, zidar, SGP Vegrad Velenje;
Juršič Andrija, zidar, SGP Zasavje Trbovlje.

Od Ingrada so bili predlagani za odlikovanje z medaljo dela:
Vrbnjak Vinko, zidar;
Špoljar Mijo, p. k. zidar;
Glinšek Albert, strojnik.

Od Vegrada je bil predlagan za odlikovanje z medaljo dela Rajer Jože, gradbeni tehnik.

Visoko odlikovanje — medalja dela s srebrnim vencem — je bilo priznano Ivanu Severju iz Ingrada, ki je uspešno vodil obrat družbene prehrane za ca. 1200 delavcev.

Okrajna skupščina Celje je predlagala komisiji za odlikovanja pri Izvršnem svetu SRS za odlikovanje tudi podjetja GIP Ingrad Celje, ki je z organizacijskimi ukrepi pripomoglo za pravočasno izvršitev skopske naloge.

Vsem odlikovanim in predlaganim za odlikovanje iskreno čestitamo.

Franc Vitanc

Nova izmena v Skopju

Po pogodbi prevzeta asanacijska dela na Idadijah II v Skopju niso bila v letu 1963 popolnoma gotova zaradi razširjenega programa obnove Skopja. Zaradi tega je bilo potrebno formirati novo izmeno delavcev za asanacijska dela, ker je prvi skupini pretekla tri mesečna obveznost.

V letu 1964 se nadaljujejo dela na sanaciji naslednjih objektov:

— Stopanska komora;
— Hotel Splendit;
— objekt v Šumadinski 18;
— objekt v Oktombrijski 13a;
— objekt v Oktombrijski 3a;
— objekt v ulici 29. novembra 4a.

Zasedba vodstvenega kadra je naslednja:

Vidmar Mirko, grad. tehnik, Ingrad — šef sektorja.
— — — — — gradbeni tehnik, Rog. Slatina — šef gradbišča.
Tomažič — delovodja, GP Zagorje;
Trobiš — delovodja, Ingrad;
Zakušek — delovodja, Gradnja;
Kolonič — delovodja, Rog. Slatina.

Skladišče še nadalje vodi Zebec Branko.

Dela na zgoraj navedenih objektih bodo končana v januarju, razen sanacije Stopanske komore, ki bo končana šele v marcu t. l. Za izvršitev navedenih del je odpotovalo v Skopje dne 3. 1. 1964 naslednje število delavcev: (od Ingrada in nekaterih kooperantov)

Podjetje	Zidarji	Tesarji	Ostali (obrtniki)
Ingrad Celje	15	5	5
Gradnja Žalec	8	1	-
Vegrad Velenje	10	1	-
Rogaška Slatina	10	2	-
GP Zagorje	2	-	-
GP Obnova Celje	3	-	-
Skupaj	48	9	5

V Skopju je bilo sprejeto v delovno razmerje potrebno število nekvalificiranih delavcev, tako da je polna zasedba sektorja v Skopju več kot 100 delavcev.

Franc Vitanc

Vsak začetek je težak. Tako tudi izkop gradbene jame, ki pa bo tečajnikom — bodočim zidarjem — prav tako koristil

Delo in problematika CO

MEHANIZACIJA

Pri velikem razmahu v gradbeni operativi so se na sektorju mehanizacije pojavile težave in hibe. Kot vemo, je bilo v lanskem letu prevzetih veliko novogradenj, predvsem takih, ki so zahtevale angažiranje težke mehanizacije. Znano nam je, da je strojni park iztrošen in zastarel, kar terja mnogo popravil. Kolektiv »mehanizacije« je z razumevanjem in z elanom prijel za vsako delo. Ni bilo popoldneva, noči, niti nedelje, da ne bi delali v raznih delavnicah. Z nadurnim, nočnim in nedeljskim delom smo uspeli usposobiti defektne gradbene stroje ter predvsem gramoznico, betonarno in peskolom Frankolovo. Člani našega kolektiva so se dobro zavedali, da bi zaradi večjih okvar na stalnih postrojenjih terjali dnevni zastoji po več sto tisoč din čiste izgube. Iztrošen in zastarel avtopark nam je narekoval, da smo razširili avtomehanično dejavnost in uvedli dve izmeni. Druga izmena je imela nalogo, da ob povratku kamionov v garažo takoj odstrani nastale defekte in usposobi kamion za vožnjo naslednjega dne.

Razlog, da se je mnogo dela opravilo v nočnem času, tj. v nadurah, je v tem, ker se ni v zimskih mesecih angažiralo vso dejavnost mehanizacije na generalna popravila gradbenih strojev in avtoparka. S tem v zvezi je nujno izvesti sklep strokovnega sveta, da se mora cementninarska delavnica izseliti iz obratov mehanizacije na sektor Medlog do 1. 3. 1964 S preselitvijo omenjene delavnice bo pridobil sektor mehanizacije večji prostor, ki bo služil za generalna popravila gradbenih strojev v zimskih mesecih. Tu je treba zaposliti vse strojnike in stalno zaposleno osebje na obratih, ki bodo temeljito pregledali in popravili stroje, da bomo šli pripravljeni v naslednjo gradbeno sezono, ki izgleda, da bo ravno tako razgibana, kot je bila lansko leto. Upam, da po takih pripravah strojev v glavni sezoni ne bo prišlo do večjih defektov in s tem do večjih zastojev v gradbeni operativi.

Še v naprej naj bo naša naloga, da prvo popravimo domače stroje, preostale kapacitete pa uporabimo za usluge drugim.

Celotna rešitev pa ni samo v popravilih. Grenko smo občutili vrzel pri transportu ob priliki nabave novega stroja za izkope — Liebherja, saj smo ugotovili, da nam znatno primanjkuje prevoznih sredstev. Uprava podjetja je takoj reagirala na ta problem in nabavila dva težka prekucnika češke tipe Tatra-12 t, kljub temu pa se situacija ni dosti izboljšala. Izdelan je plan nabave osnovnih sredstev, med drugim tudi 2 komada »Tatre-12 t« in štirih prekucnikov »Deutz«, vendar predvidevamo, da se bo pojavil isti problem v pomanjkanju transportnih sredstev. V remontu imamo buldožer »Ansaldo«, na katerega bomo montirali nakladalno napravo »Benati«, ki je že prispela iz Italije. Tako bomo imeli v naslednji sezoni štiri univerzalne stroje za izkope, ki sami nakladajo. Če hočemo, da bodo ti stroji izkoriščeni, je predvideti pri vsakem štiri kamione, to pomeni šestnajst prekucnikov samo za odvoz materiala od nakladačev, nadalje dva za prevoz peska iz Frankolova in najmanj štiri v betonarni, pa še za tekoče prevoze na gradbiščih in zopet smo pred problemom pomanjkanja transportnih sredstev. Nujno bo v letu 1965 vložiti precejšnja sredstva za nabavo kamionov.

Vzporedno z razširitvijo strojnega in avtoparka nastopa vprašanje stavb. Treba bo misliti na gradnjo novih garaž in razširiti delavnice.

Lahko bi nanizal še vrsto problemov in potreb, ki so vezane na znatna finančna sredstva. S tem sem hotel prikazati le nekaj težav, ki nas tarejo iz dneva v dan. Upam pa, da bo v naprej gradbena operativa z drugačnega aspekta gledala na našo delovno skupnost, ki se pri svojem delu zalaga in zaradi navedenih problemov ni mogla ustreči vsem potrebam gradbene dejavnosti.

Hudomal

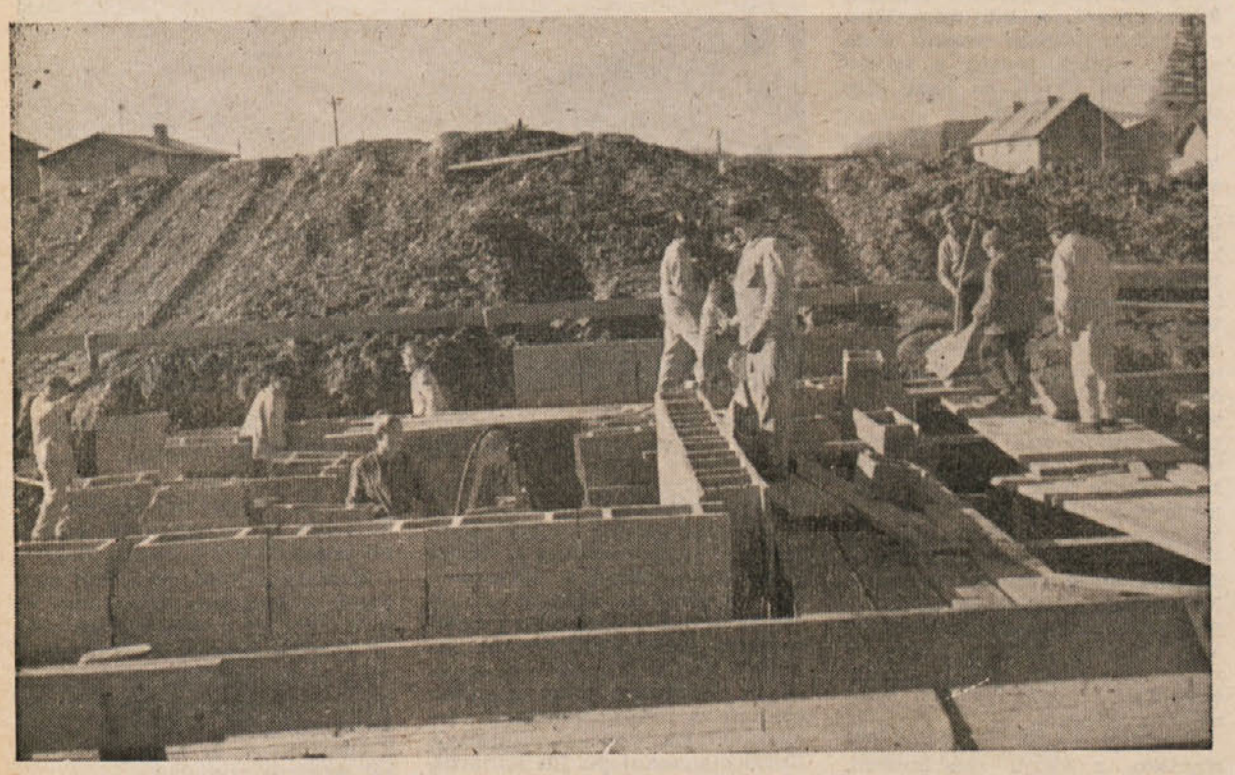

Naši tečajniki — mladi zidarji pri praktičnem pouku: zidanje kletnega zida z betonskimi spojnimi bloki

Vsem članom kolektiva!

Obveščamo vse člane kolektiva, da prične z dnem 2. 3. 1964 redno obratovati zobna ambulanta GIP Ingrada, ki je nameščena v prostorih poleg splošne ambulante.

Ker bo v prvih dneh obratovanja ambulante, verjetno precejšen naval ljudi, želimo, da so vsi člani kolektiva seznanjeni s tem, da se v prvi fazi ne bodo mogli zvrstiti vsi interesenti ter je zaradi reda uvesti naročanje pacientov.

Ambulanta bo obratovala po naslednjem razporedu:

ponedeljek	od 13. do 19. ure
sreda	od 13. do 19. ure
petek	od 13. do 19. ure
torek	od 8. do 14. ure
četrtek	od 8. do 14. ure
sobota	od 8. do 14. ure

STROKOVNE EKSKURZIJE — STROKOVNE EKSKURZIJE — STROKOVNE EKSKURZIJE — STROKOVNE EKSKURZIJE — STROKOVNE EKSKURZIJE — STROKOV.

Kolektiv našega podjetja je v preteklem letu omogočil delu naših strokovnjakov udeležbo na najrazličnejših strokovnih ekskurzijah po Jugoslaviji in inozemstvu. Zaveda se namreč, da bomo lahko samo z nenehnim spremljanjem sodobnih gradbeno operativnih posegov materialov, mehanizacije in oblikovanj dosegli naloge, katere postavlja pred nas skupnost in ki zagotavljajo boljše rezultate in višji standard vseh članov kolektiva.

PO ITALIJI

Zveza gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije je 9. septembra lani organizirala strokovno potovanje po Italiji. Tega potovanja so se udeležili tudi člani našega kolektiva: inž. Šterbenc, Zrnec, ing. Zagode in jaz. Podjetje nam je nudilo prevoz do Ljubljane. Kompasov avtobus nas je do 9. ure pripeljal do meje. Marsikomu je ob carinskem pregledu srce hitreje bilo, toda sreča je bila vsem mila in ko smo se končno odpeljali dalje, je postalo v avtobusu kar bolj živahno — strah se je razpršil.

Italijanski predeli, ki so nekoč pripadali nam in kjer še daneš živijo naši ljudje, je okolica Trsta, Benečija in Furlanija. Imena krajev še spominjajo na naše življenje.

Prva naša postojanka je bila Padova. Tu smo se ustavili le slabo uro za ogled mesta, nato pa smo krenili naprej proti Bologni. Mračilo se je že, ko smo prispeli v milijonsko mesto. Zajela nas je reka prometa in blišč velemesta. Le znani bolonjski stolpi so se molče dvigali nad mesto. Dolgo se tu nismo smeli muditi, ker nas je čakala še dolga pot do Firenc in to po najlepšem in najdražjem odseku avtoceste »del Sole«.

Avtocesta je grajena po najsodobnejših principih in vožnja po njej je res pravo doživetje. Ob vstopu mora vsak plačati voznino, ki je precej visoka. Sicer pa zahteva vzdrževanje take ceste velike stroške. Ima 6 vozišč po 3,5 m. V sredini je zelen pas, na vsakem robu pa je odstopni pas. V določenih razdaljah so s ceste stranski odcepi, ki so speljani v zankah kot nadvozi ali podvozi, da promet ni oviran. V ritmu si sledijo tudi bencinske črpalke z avtoservisi, z restavracijami in moteli. Vsaka je v svojem arhitektonskem oblikovanju edinstvena. Igra materialov, oblik in barv je sploh značilnost za italijansko arhitekturo. Zlasti čudovite so njihove raznovrstne keramične obloge, ki so prav umetniško obdelane. Uporabljajo jih za fasadne obloge, tla in notranje stene. V njihovih avtopralnicah je ves prostor — tudi strop, obložen s keramičnimi ploščicami, kar omogoča popolno vzdrževanje čistoče. Sanitarije s svojimi raznovrstnimi keramičnimi oblogami, so prav tako okusno urejene kot bife ali avtoservis. Na vseh postojankah so tudi manjše trgovine z drobnarijami in spominčki, a tu je seveda vse dražje.

Čudovito je speljana cesta preko Apeninov. Žal smo se peljali ponoči. Pokrajina pod nami je bila zavita v temo. Razsvetljevale so jo le samotne lučke in zvezde na nebu. Niz osvetljenih predorov, skozi katere smo se peljali, je bil verjetno ponoči še bolj privlačen kot podnevi.

Polni vtisov, a že precej utrujeni, smo prispeli v Firence. Nastanili smo se v enem starih hotelov sredi mesta. Naslednje jutro smo sveži in sprejemljivi za nove vtise krenili na ogled mesta. V Firencah je dosti videti. Lahko rečemo, da je celo mesto en sam muzej: renesančnih palač od zgodnje do pozne renesanse (Palazzo Piti, Palazzo Medici . . .), razgibani renesančni trgi (Piaza dela Signoria), znamenita Brunelescijeva kupola — prva kupola grajena brez opažev . . . in še dosti tega — vsa zasnova mesta je umetnina arhitekture. Marsikje v Firencah pa najdemo tudi sledove Michelangelovega umetniškega ustvarjanja — njegova čudovita dela v mediceljski kapeli Davida in številna nedokončana dela. Čeprav bi morda kdo mislil, da zgodovinski spomeniki nimajo zveze s strokovno ekskurzijo, je to zgrešeno. Ni nujno, da je oblika sodobna, važni so principi — pojmovanje in obdelava materialov, estetsko vrednotenje, dovršenost in prefinjenost detajlov in tehnična izvedba — vse to nam lahko služi kot osnova za nadaljnje razvijanje sodobnih pojmovanj v gradbeništvu in arhitekturi.

Po ogledu Firenc smo zavili še v Pizo. To je manjši kraj, nedaleč od Firenc, kjer je znani poševni stolp, ki se vsako leto pogreza za nekaj milimetrov in ga skušajo ohraniti z betonskim injiciranjem. Na tem majhnem predelu kar mrgoli turistov z vsega sveta. Vsak bi rad kak spominček s tega kraja. Fotoaparati vseh vrst in filmske kamere nenehno lovijo to znamenitost v svoj objektiv.

Ves popoldan smo nato preživeli v avtobusu. Vožnja do Rima je bila dolga. Peljali smo se skozi Livorno, Grosseto in Civitavechio. Naš vodič, razgledan človek, ki dobro pozna Italijo, saj gre s Kompasovimi ekskurzijami deset do petnajstkrat na leto v Italijo, nam je na kratko orisal značilnosti posameznih pokrajin — zgodovinski okvir, ljudi in gospodarstvo. Okrog 11. ure zvečer smo prišli v Rim, preutrujeni, da bi si karkoli ogledali. Nastanili smo se v hotelu, v bližini postaje Termini. Postaja Termini je prvi sodobni objekt, ki je pritegnil našo pozornost. Postaja je oblikovno kot konstruktivno ena najlepših v Evropi. Beton in steklo tvorita čudovito enoto — drzno v svoji konstrukciji z dvajsetmetrskim napuščem in čudovito v svojem oblikovanju.

Ves prvi dan smo porabili za ogled starega Rima. Kdor je bil v Rimu, ve, da srečaš na vsakem koraku zanimivost, ki bi bila omembe vredna — od spomenikov starorimskega stavbarstva (Panteona iz l. 27 pr. n. š., Koloseja iz 79. l. pr. n. š., številnih slavolokov, rimskega foruma . . .) do številnih renesančnih in baročnih trgov ter vodnjakov. Marsikaj bi nam ti spomeniki lahko odkrili, a časa je bilo tako malo, da je vse šlo le bežno mimo nas.

Naslednji dan smo obiskali EUR. Novi del Rima je za arhitekta kot za gradbenika privlačen kraj. Največjo pozornost so vzbudila dela znanega arhitekta in konstruktorja Nervija. Njegova palača športov je konstruktivno dovršena. Kasetirana betonska kupola premošča razpon 120 m. V hali je prostora za 20.000 gledalcev. Omembe vredna je tudi njegova palača kongresov, ki v svoji konstrukciji in veličini ne zaostaja dosti za prvo. Sploh je v tem predelu ena mojstrovina ob drugi — prava razstava sodobne arhitekture.

Poseben predel tvori olimpijski del Rima. Tu je več stadionov vseh vrst do najsodobnejšega za 100.000 gledalcev.

V predmestju Rima, kjer gradijo nova stanovanjska naselja, smo si ogledali eno izmed gradbišč nekega privatnega gradbenega podjetja. Tu smo izvedeli, da Italijani gradijo večino stanovanjskih blokov in stolpnic v skeletu. Polnila so pogosto iz klinkerja ali obdelani s keramičnimi oblogami. Predelne stene v stanovanjih so izredno tanke (često le 5 cm). Tla v večini bivalnih prostorov, celo v dnevni sobi in spalnici, so iz marmornatih ali keramičnih ploščic, ker to omogoča milo podnebje in nizke cene za te materiale. Stanovanja izdelujejo za prodajo ali po naročilu. Kot pri nas, tudi v Italiji stanovanjski problem še ni rešen.

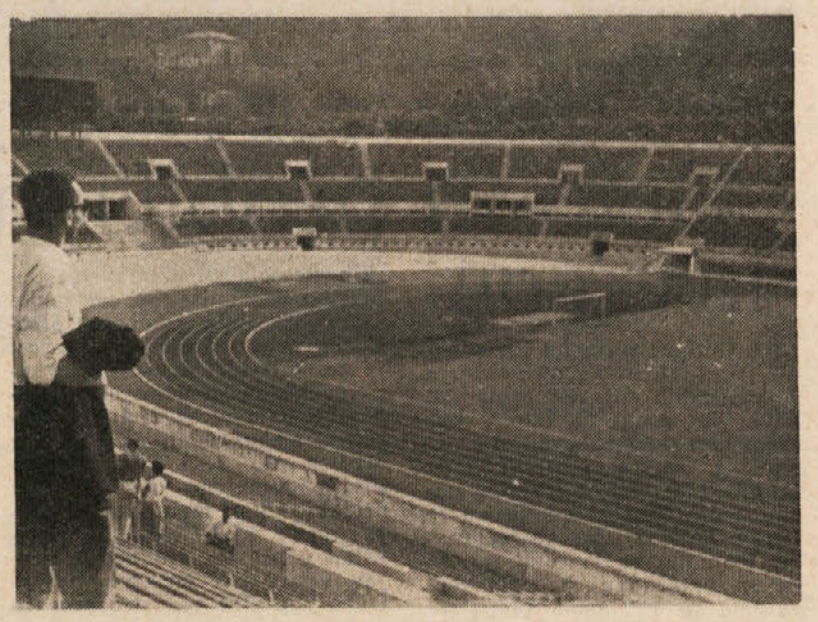

Stadion za 100.000 gledalcev v Rimu zapusti vsakemu obiskovalcu impozanten vtis

Ostale zanimivosti si je ogledal vsak sam, ker smo imeli eno dopoldne in eno popoldne prosto. Mnogo je tega, kar bi si bilo vredno ogledati, a tri dni je za vse premalo. Nekateri so šli v razne muzeje, drugi so si podrobneje ogledali zgodovinske spomenike, marsikdo pa je ta čas izkoristil na tržnici, kjer dobiš vse, kar si lahko zamisliš, in to poceni, če imaš kaj trgovske žilice. S pogajanjem si lahko dobil blago tudi s 50% popustom.

Trije dnevi so hitro minili in krenili smo dalje proti jugu do Neaplja. Bolj smo se bližali jugu, bolj so nas presenečali številni novi industrijski objekti. Italijani želijo namreč zaostali jug priključiti industrijskemu severu. Zato večina velikih tovarn s severa gradi svoje obrate na jugu, kjer dobi tudi delovno silo.

Neapelj je mesto velikih kontrastov. V samem predmestju je velika revščina. Življenje se razvija na ulicah ali v skromnih kolibah, ki so često krite le s strešno lepenko ali kosom pločevine. Iz vsakega teh brlogov pa gleda televizijska antena kot posmeh bedi. Vodič nas je opozoril, da so tu le antene, o televizijskih aparatih pa ni sledu, o čemer se je sam prepričal. Dve tretjini prebivalstva nima stalne zaposlitve. Ukvarjajo se s priložnostnimi deli. Na drugi strani, v centru mesta pa se odraža blišč bogate luke. Ves predel Vomero je zazidan z lepimi sodobnimi zgradbami. Novo je tudi poslopje železniške postaje Garibaldi. Grajena je v trikotnem rastru. Kasetirano stropno konstrukcijo podpirajo trikraki stebri. Postajno halo omejuje steklena lupina. V neposredni bližini postaje gradijo stolpnice, ki bodo tvorile jedro novemu Neaplju.

Življenje v mestu je pravo pristaniško, z vsemi značilnostmi. Znan je neapeljski »trg lopovov«, kjer prekupčujejo z raznovrstnim blagom. Vsak je tu lahko trgovec z legalno ali ilegalno pridobljenim blagom. Verjetno je še dosti teh drobnih zanimivosti, ki orisujejo značaj mesta in življenja v njem. A en dan bivanja je premalo, da bi človek spoznal vse. Naslednji dan smo se namreč že odpeljali v Pompeje.

Pompeje — nekdanje mesto pod Vezuvom, je danes privlačen spomenik življenju ljudi pred več kot 2000 leti. Lava in pepel Vezuva sta se v hipu razlila nad mesto in ga pokopala pod sabo. Kar ni požgala vroča lava, se je pod pepelom ohranilo do danes. Za nas je zlasti zanimiva takratna zasnova mesta, način gradnje in materiali. Značilna pompejska hiša nam služi danes kot vzor v moderni arhitekturi. Iz nje razvijamo našo sodobno atrijsko hišo. Glavna značilnost pompejske hiše je notranje dvorišče — atrij, ki omogoča intimnost in povezavo z naravo, kljub gosti zazidavi.

Presenetila nas je visoka raven njihove kulture. Ob pogledu na njihov izpopolnjeni sistem komunalnih naprav in sistem zazidave se sprašujemo, koliko smo sploh napredovali v 2000 letih. Lahko rečemo, da so osnovni principi ostali isti, spremenili so se le detajli. Njihovo vodovodno omrežje, centralna kurjava, kanalizacija, cestno omrežje — vse je narejeno na istih principih kot danes. Celo tista drobna orodja za vsakdanjo rabo so ista kot danes. Njihov estetski čut je bil visoko razvit. Poleg funkcionalnosti in ekonomike so upoštevali tudi estetiko. Ta čudoviti arhitektonski spomenik preteklosti vzbudi marsikatero misel in zamisel za nova ustvarjanja.

Pompeji so bili naša zadnja postojanka. Od tod smo se vrnili naravnost v Rim, odkoder smo se z vlakom odpeljali v domovino.

Toliko nepozabnih vtisov je ostalo s tega potovanja, da je vsakdo izmed nas sklenil vrniti se v te kraje. Potovanje ni bilo samo izletniški užitek ali strogo strokovno potovanje — bilo je sinteza koristnega s prijetnim.

Ob tej priliki se zahvaljujem kolektivu Ingrada, ki mi je omogočil to potovanje.

Ing. Leo Črepinšek

Po Budimpešti in Dunaju

Strokovno ekskurzijo je organiziral Jugoslovanski gradbeni center iz Beograda v dneh od 17. do 22. 12. lani.

Potovali smo s Putnikovim avtobusom iz Beograda preko Novega Sada, Subotice, do Paliča, kjer smo prenočili. Naslednji dan smo nadaljevali vožnjo in prispeli okrog poldne v Budimpešto, kjer smo se namestili v »Park« hotelu, to je v centru same veličastne Budimpešte.

Popoldne smo se z avtobusom odpeljali na krožno potovanje na ogled znamenitosti Budim in Pešte.

Drugi dan je bil določen za ogled največjega gradbišča montažne stanovanjske izgradnje. O tem je že v prejšnji številki našega Glasila objavil v članku »S poti po Madžarskih« ing. Maligoj, zato ne bi še enkrat opisoval istega.

Potovali smo proti Avstriji po dobri cesti. Veselo razpoloženi smo zvečer prispeli na Dunaj.

Naslednja dva dneva smo si pod vodstvom dunajskih strokovnjakov ogledali mnoge zanimivosti.

Klasična stanovanjska izgradnja se bistveno skoraj ne razlikuje od naše, le da imajo Avstrijci večjo izbiro gradbenih in obrtnih materalov, ki pripomorejo h kvalitetnejši gradnji.

Vsekakor je bil najbolj zanimiv del naše ekskurzije ogled gradbišča montažne stanovanjske izgradnje po francoskem sistemu »Cami«. Najprej zgradijo v neposredni bližini novega naselja kotlarno, ki služi za ogrevanje proizvodne tovarne stanovanj in za pranje betonskih elementov. Po končani izgradnji 10.000 stanovanj pa jih kotlarna ogreva. Same montažne elemente izdelujejo v specialnih železnih kalupih. V elemente so že vgrajene vse instalacije, izolacije in mizarski izdelki, ki so že opleskani. Take elemente parijo pri 80° C in so gotovi od prve faze do vgraditve v 4 urah, kar predstavlja zelo kratek čas. Tako gotove elemente transportirajo s posebnimi prikolicami na gradbišče, kjer se direktno iz prikolic montirajo na stavbo. Težki so do 3,5 ton.

Vseh teh elementov v zaključni fazi ni potrebno več obdelovati ali ometavati, ampak se samo obrizgajo na fasadi, v notranjosti pa oslikajo; nekateri fasadni elementi pa so že predhodno v tovarni obloženi z mozaikom. Dnevno zgradijo 3—4 kompletna stanovanja ali letno 1.000 stanovanj. Omembe vredno je to, da so elementi izdelani zelo kvalitetno in precizno. Tovarna ima zagarantirano delo za 10.000 stanovanj ali za 10 let.

Ogledali smo si tudi ostalo gradbeno razstavo, kjer so razstavljeni skoraj vsi gradbeni, instalacijski in drugi materiali, ki so na tržišču v Avstriji, kar zelo poenostavi delo projektantom in izvajalcem.

Sama strokovna ekskurzija je bila res dobro organizirana in to od strani naših strokovnih vodičev in inozemskih strokovnjakov, ker je bil program smiselno in strokovno zelo pripravljen.

Gradnja montažnih stanovanjskih stolpičev in blokov v Budimpešti. Vsi elementi so iz lahkega — kemičnega betona

Nazaj smo potovali preko Semeringa in Graza, kjer smo se ustavili le za krajši čas, da smo si ogledali znamenitosti mesta.

Za mojo udeležbo se upravnemu odboru najlepše zahvaljujem in sem prepričan, da bom kmalu z izkušnjami, ki sem jih pridobil, koristil podjetju.

Maks Gajšek

Nizozemska in London

Rotterdam so Nemci v zadnji vojni porušili. Toda nove arhitektonske oblike se skladno prilagajajo staremu mestu. Na sliki mestni trg z magistratom

Zveza gradbenih inženirjev in tehnikov SRS je v dnevih od 22. do 29. 11. 1963 organizirala strokovno ekskurzijo v Holandijo in Anglijo oziroma v London.

Iz Ljubljane smo se odpeljali 22. 11. 1963 ob 13.28 uri preko Avstrije, Nemčije in prispeli 23. 11. v Rotterdam. Na poti skoiz Avstrijo, kjer smo potovali z večurno zamudo, ki se je začela že pri odhodu iz domovine in se nato samo še večala, smo tudi izvedeli za atentat na predsednika ZDA J. Kennedyja. Ta vest je vse udeležence ekskurzije silno vznemirila, predvsem še zaradi tega, ker nismo zvedeli ničesar drugega o atentatu in smo tako do čitanja prvih poročil v Nemčiji samo ugibali in komaj dočakali prva časopisna obvestila, ki smo jih dobili v Kölnu.

V Rotterdamu, v Holandiji smo si v popoldanskih urah ogledali gradbeni razstavni center — stalno izložbo vseh gradbenih in obrtniških materialov, podobno kot imajo to urejeno že druga mesta v Evropi npr. na Dunaju, v Švici v Zürichu, v Münchenu itd.

Na tej razstavi smo videli, da posvečajo precejšnjo pozornost instalacijskemu materialu — sanit. vozlu stanovanjskega objekta — in je tako opaziti, da klasične metale za vodovodne in odvodne cevi izpodrivajo cevi iz umetnih mas. Zanimivost je bila tudi kompletna sanitarna kabina iz umetne mase, ki ima steno, dno z vsemi že montiranimi predmeti (umivalnik, kopalna kad, školjka, byde) in z vsemi že montiranimi dovodnimi in odvodnimi vodi. Nadalje je bilo pri tej razstavi opaziti veliko skrb in pozornost, ki se posveča kuhinjskemu prostoru. Kompletna oprema, ki je delno prešla že v standardne tipe, odgovarja že točno določenim tlorisnim površinam.

Na sami razstavi ni bil izložen samo obrtniški in gradbeni material, temveč tudi zelo nazorno prikazan urbanistični razvoj posameznih mest v Holandiji, s posebnim poudarkom na določenih zelenih površinah za rekreacijo ljudi, otroška igrišča itd.

V nedeljo, dne 24. 11., je bil ogled Rotterdamskih znamenitosti tkzv. Maasturma — stolpa ob reki Mass. Ca. 120 m visok razgledni stolp ima v višini 92 m razgledno ploščad z restavracijo, s katere je razgled na celotni Rotterdam. Zanimivost stolpa je, da je razgledna ploščad (restavracije) nameščena ekscentrično na glavno nosilno steblo stolpa in zaradi tega stolp tudi ni teoretično v vertikali, temveč nekoliko iz vertikale, kar pa priktično na oko ni opaziti. Nagnjenost stolpa lahko primerjamo s človekom, ki nosi težak nahrbtnik in ne hodi popolnoma pokonci, ampak je vedno nagnjen več ali manj naprej.

Ogledali smo si tudi luko, ki je ena največjih v Evropi.

Dolžina operativne obale za pristajanje prekoocenanskih in ostalih ladij rečnega prometa je preko 22 km. Naenkrat lahko v 24 urah pristane 170 ladij, izpolnjuje pa se luka v tem, da bo prostora še za 90 ladij. Letno pristane v tem pristanišču preko 20.000 prekoocenanskih in 300 tisoč ladij rečnega brodovja, ki vršijo prevoze v Holandijo in ostale sosednje države, ki imajo razvito rečeno plovnost in močno razpredene kanale.

Istega dne popoldne je bil ogled glavnega mesta Holandije Amsterdama, toda le bežno — glavne zanimivosti, ker je bilo za to premalo časa.

Posebna zanimivost za gradbince bi bila točnejša in daljša proučitev fundiranja zgradb v Rotterdamu, kar pa nam ekskurzija ni nudila, niti ni bilo to v programu — tudi razumljivo, saj je nemogoče, da bi v nekaj dneh, od katerih so skoraj štirje odpadli na potovanje, videli vse. Pri bežnem ogledu dveh večjih gradbišč, ki so v neposredni bližini glavnega kolodvora, pa smo ugotovili, da so tla za fundiranje sestavljena iz samega finega peska, slično kot teren v Novem Beogradu, da je gladina talne vode zelo visoka, saj je Rotterdam preprežen z vodnimi kanali. Pri navedenih dveh gradbiščih smo ugotovili, da je obvezna uporaba zagatnih sten sistema Larssen ali Hoesch in to za odkop široke gradne jame, oziroma poglobljeni in podkleteni del zgradbe, kesonska izvedba z umetnim znižanjem vodostaja s črpanjem. Fundiranje pa je izvršeno vsaj pri novih objektih na montažne železobetonske pilote, ki so na enem gradbišču bili pripravljeni ob glavni gradbeni jami.

V večernih urah smo odšli proti luki Hoek van Holland, kjer smo se vkrcali na ladjo za odhod preko kanala v Anglijo. V Anglijo smo prispeli v ponedeljek, dne 25. 11. 1963 v luko Harwich, od koder smo se z vlakom odpeljali v glavno mesto London. Po prihodu v London je bila takoj organizirana krožna vožnja po mestu z ogledom glavnih zanimivosti mesta, ki jih mora vsak tujec spoznati in si jih ogledati.

Tako smo si ogledali Tower, v katerem je nameščen zgodovinski muzej. Od tu je lep razgled tudi na najbolj simbolično točko Londona, na tkzv. Tower Bridge, t. j. most preko Temze, ki ima posebno dvigalno napravo za dviganje srednje mostne konstrukcije, da je možna plovba večjih prekooceanskih ladij. Samo konstrukcija in most datirata v prejšnje stoletje.

Nato smo si ogledali še Westminstrsko katedralo, vladno palačo, Trafalgar Squar, Picadilly, Bank of England, Hyde Park in še ostale zanimivosti mesta.

26. 11. smo si ogledali Mednarodno razstavo gradbeništva, ki je bila organizirana v dneh od 13. do 27. 11. 1963. Razstavni prostori so v zaprtih halah, tkzv. Olympia. Razstava je tako obsežna, da tudi celodnevni obisk ne omogoča temeljitejšega ogleda vseh razstavnih predmetov in boksov. Kot že omenjeno je razstava mednarodnega značaja in je zaslediti razstavljalce iz vseh kontinentov sveta, v precejšnji meri pa razstavljalce iz angl. Comonwealtha.

Priznati moram, da sem bil na razstavi razočaran toliko, ker nisem nikjer naletel na prikaz izgradnje stanovanjskih objektov na v svetu že vpeljanih principih montažnega sistema.

Zanimivost na razstavi je bilo priktično prikazovanje izobraževanja gradbincev: zidarjev in tesarjev po sodobni metodi, ki se uvaja tudi pri nas in sicer ne preko vajeniške šole, temveč preko praktične instrukcijske šole. Ravno tako se vrši izobraževanje tudi za razne obrtne poklice, kot so: kleparji, krovci, izolaterji, umetno-ornamentne slikarje, pleskarje in pečarje. Večina teh tečajnikov pa je bila, kar smo lahko ugotovili po zunanjosti, iz prekooceanskih držav, oziroma držav članic angl. Comonweltha. Ravno na dan našega ogleda so posamezniki polagali strokovni izpit in smo lahko sami ugotovili znanje in spretnost nekaterih. Kandidatu v narodni obleki, verjetno nekje iz južne Afrike, ki je polagal praktični izpit iz kleparske stroke, je naloga delala silne težave.

Istega dne popoldne je bil kratek posvet z organizatorji razstave in med predstavniki naše ekskurzije, ki pa je imel bolj informativni značaj.

Dne 27. 11. smo si na kratko ogledali še stalno razstavo gradbenega centra v Londonu, katerega ogled ni bil več zajet v skupnem programu ekskurzije.

Poleg gornjega smo si ogledali še druge zanimivosti; prirodopisni muzej in galerijo voščenih figur Mma Tussaut, v kateri so vse politične in ostale osebnosti iz prejšnjega in našega stoletja v naravni velikosti. Te so tako naravne in podobne, da smo večkrat mislili, da so živi ljudje.

Vse tri dni, ko smo bili v Londonu, smo imeli srečo z vremenom, seznanili se nismo niti z londonsko meglo, niti z dežjem. Kljub ugodnemu vremenu pa smo videli stare Londončane v polcilindrih s poslovno aktovko pod roko in dežnikom.

Londonski promet je silno živahen. Zelo nas je motila še vedno veljavna »leva« vožnja, priznati pa moram, da so vozniki motornih vozil zelo obzirni in vljudni. Z rumeno utripajočo svetilko označena mesta za prehod pešcev spoštujejo tako, da gredo pešci brez bojazni preko ceste.

Dne 27. 11. zvečer smo odpotovali po isti poti nazaj v domovino. Približno ob 7. uri smo se 29. 11. pripeljali na ljubljansko postajo.

Ing. Henrik Čmak

Vtisi s strokovnega izpopolnjevanja v Švici

Nadaljevanje iz štev 12 1963

Delovni čas traja od 7. do 11. ure 40 min. in od 13. do 17. ure 30 minut, skupaj 9 ur in 10 minut. Plačanih je samo 9 ur, 10 minut pa je neplačanih za dopoldanski odmor. V tednu je 5 delovnih dni.

Podjetje ima sodobno urejeno kuhinjo in jedilnico, kjer se večina zaposlenih hrani, ter točilnico, kjer prodajajo brezalkoholne pijače. Na razpolago je tudi vsakodnevni časopis in strokovne revije. Delovno obleko si mora priskrbeti vsak sam. Prednost je v tem, da se delovna obleka lahko dobi v podjetju za 5 do 10 frankov ceneje, kakor v trgovini. Vsakih 14 dni lahko da vsak delovno obleko v pranje, od koder dobi zlikano in zašito, seveda s priloženim podrobnim računom proti takojšnjemu plačilu.

Dolgov poznajo zelo malo, Vsi ti pogoji, vseh nisem niti opisal, urejajo delovno disciplino, poštenje, nemoteno poslovanje. Vsako delovno mesto in njegove pristojnosti so določene s predpisi v podjetju, tako tudi delovna disciplina in red, odstopanja od tega ni. Za nerednega in nedisciplinirnega delavca ni mesta v podjetju.

Mehanizacija na gradbiščih je urejena z organizacijsko shemo. Po tei shemi je na vsakem večjem gradbišču strojni tehnik oziroma univerzalni strokovnjak polnomočen za razdeljevanje strojev in njihovo obremenitev. Tako gradbeni tehnik oz. delovodja lahko skrbi samo za gradbena dela in njih kvaliteto. Strojni strokovnjak dobi tedensko iz baze mehanizacije točno poročilo o stanju mehanizacije na vseh gradbiščih. Na gradbiščih je delovne sile zelo malo, kjer koli je mogoče, opravijo delo s stroji (ometavanje zidu, dolbljenje, nakladanje, razkladanje itd.).

Gradbišča so urejena tako, da so točno določeni prehodi. Material je lepo zložen in dostopen žerjavu. Opeko transportirajo v zabojih, cement v silosih, les v montažnih opažih, tako da se les na gradbiščih čim manj uničuje. Opažne elemente izdelujejo v specialnih delavnicah, ki jih nato na gradbiščih montirajo.

O stanju strojev vodijo na gradbiščih skrbno evidenco, zato imajo občasne preglede vse mehanizacije (kamioni, buldožerji, bagerji, kompresorji, betonarne itd.). Na navedenih pregledih pregledajo vse dostopne sestavne dele in agregate stroja. Manjše okvare popravijo takoj in opozorijo upravljavca stroja o morebitnem nepravilnem vzdrževanju oziroma uporabi pravilnega maziva in goriva. Čistoča, mazanje in pregledi omogočajo, da se realizira plan stroja. Ko dosežejo s strojem svojo normo obratovalnih ur, ga transportirajo v remont, kjer ga generalno pregledajo in obrabljene dele zamenjajo. Ni slučaja, da ne bi, odkrili kake okvare, kar bi pri nadaljnem obratovanju lahko povzročilo ogromno škodo in zastoj. Vse je določeno z internimi predpisi od katerih ni odstopanja oz. svojevoljnega ravnanja. Pri kamionih, bagerjih, buldožerjih je točno določeno število obratovalnih ur do brušenja ventilov, zamenjave batnih obročkov itd. O menjavi olja v motorjih, menjalnikih, diferencialih, skratka vsepovsod vodijo strogo evidenco, posebno še pri prehodnih letnih obdobjih.

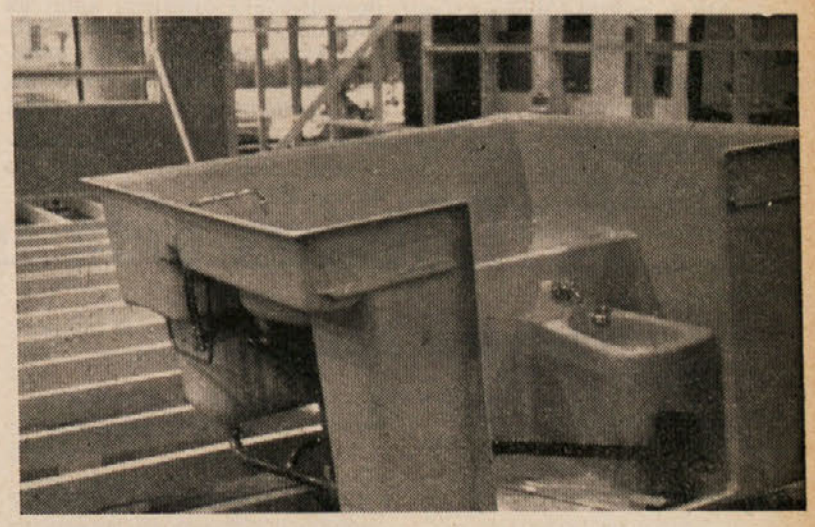

Na sliki je kompletna montažna sanitarna kabina iz plastične mase. Kdaj bo to dosegla naša industrija gradbenih instalacij?

Tudi pri nas bi morali ravnati z mehanizacijo realnejše, skrbneje. Zato nekaj misli:

1. Stroj postaviti na tako mesto, kjer ne ovira prometa na gradbišču, do stroja naj bo dostop iz vseh strani. Mora se dati čim lažje demontirati v slučaju potrebe na drugem gradbišču oz. za remont.

2. Vsak stroj mora stati v vodoravnem položaju in na čim trdnejši podlagi (betonski).

3. Stroj se ne sme obremeniti takoj po pogonu. Predvsem je važno v zimskem času, da stroj obratuje neobremenjen 5 do 10 minut, da se mazalne površine

(Nadaljevanje na 6. strani)

Vtisi s strokovnega izpopolnjevanja v Švici

(Nadaljevanje s 5. strani)

napolnijo z oljem, s čimer omogočimo pravilno delovanje stroja in podaljšamo življensko dobo stroja.

4. Pred obremenitvijo stroja je potrebno pogledati nivo olja, mazalnice napolniti z mastjo in pregledati komande. Pred prevzemom se mora vsakdo prej spoznati z ustrojem, delovanjem in vzdrževanjem stroja.

Mast naj ne bo na prostem, zavita v papir, biti mora v pločevinastah zabojih, ki se dobro zapirajo in imajo določen prostor.

Na gradbiščih je organizirano po varnostnih navodilih vskladiščenje goriva in maziva. Skladiščem ni dostopen prah in drugi škodljivi drobci, ki se zelo hitro lahko pomešajo med gorivo in mazivo.

Skrbno hranijo tudi obrabljeno olje. V prevoznem parku, remontu in večjih gradbiščih imajo posebno postajo za zbiranje obrabljenega olja in umazanega goriva. Ta olja in maziva prodajo za ponovno rafiniranje in druge koristne produkte. Tako imajo koristi tudi od tega, saj morajo samo na enem stroju menjati olje 16 krat letno po 15 do 20 l naenkrat, kar je letno ca. 300 l. Strojev pa imajo 40 do 50.

Urejen imajo tudi prostor za odpadni material, posebej za železo, sivo litino, bronzo, pločevino itd.

Za vskladiščenje mehanizacije, ki pride iz gradbišč je poseben prostor, poleg tega prostora pa še popravljalnica mehanizacije. Vsak stroj ima privezano kartico z imenom stroja, inventarno številko, gradbišče itd.

Kakor sem že napisal, so delavnice s skladiščnimi prostori in upravo zelo sodobno zgrajeni. Zanimivo je, da je ogromno prostorov pod zemljo oziroma kleteh: postaje za plin in kisik, akumulatorska postaja, zmogljivosti 6 do 500 voltov, centralna kurjava na tekoče gorivo kombinirano s paro, ki ogreva vse prostore. V kletnih prostorih je tudi montiran kompresor, ki ima poleg sebe rezervoar, iz katerega so napeljane cevi v delavnice. Na vsakem delovnem mestu je priključek za zrak, ki se da uporabiti v različne namene: za izpihovanje raznih sestavnih delov motorjev... Imajo prenosne brusilne stroje na zračni pritisk, pištole za privijanje in odvijanje vijakov itd. V kletnih prostorih je tudi bunker, v katerem je prostor za vse zaposlene, če bi prišlo do zračnega napada. (Vrata v zaklonišču so 1 m debela). V kletnih prostorih imajo elektro centralo, to je montiran dinamo 380 V, ki ga poganja diesel motor Kartapüler z 260 KS. Ta dinamo lahko v vsakem trenutku požene v pogon vse električne stroje in razsvetli vse prostore. Ker to napravo vsako leto dvakrat preizkusijo, sem imel priliko seznaniti se, kako deluje. Preizkušnja traja 4 ure, medtem so vsi oddelki nemoteno delali.

Pri zaposlenih v mehanizaciji sem videl veliko medsebojno razumevanje. Za vsa lažja in težja popravila se opirajo na lastne sile in pomagajo v različnih oblikah drug drugemu. Delavnice so s svojim kadrom absolutno samostojne in univerzalne. V probleme, s katerimi smo se srečevali, se ni nobeden vmešaval. Servisni pregledi novih strojev, kakor tudi generalno popravljenih strojev so zelo skrbni. Strogo kontrolo vodi strojna kontrola, da se ne preobremenijo novi stroji in generalno popravljeni. Na večjih gradbiščih imajo postavljene manjše servisne delavnice, ki jih vodijo strojni strokovnjaki in odgovarjajo za vso mehanizacijo na gradbiščih.

Remontne delavnice so bogato opremljene z orodjem, katerega tudi mi poznamo (kovinske stolice, vrvi, verige, zagozde, manjša prevozna sredstva po delovnih prostorih, kovinski zaboji za sestavne dele, svinčena aluminijasta kladiva, dvigala od 5 do 40 ton itd.).

V priročni orodjarni lahko v vsakem trenutku menjamo top sekač, sveder, razna povrtala, ročaje, skratka delavcu ni nujno brusiti svedra in ostalih pripomočkov. Zelo praktična je pralnica. Mehaniki stroj razstavijo in dele nato oddelek za pranje takoj očisti; to pranje se vrši na parni pritisk. (Predno se voda spremeni v paro, dodajo posebno zmes, ki je odporna proti koroziji).

S področja vzdrževanja mehanizacije, opremljenosti delavnic, odnosov do mehanizacije, bi še lahko mnogo pisal, vendar smatram, da za širši krog kolektiva ne bi bilo zanimivo.

Želimo pa si sodelovanja in razumevanja odgovornih s področja prevoznega in strojno inventarnega parka.

V našem Glasilu vam bom kasneje sporočil, kako so se vse moje pridobitve realizirale. Ker je mehanizacija eden najvažnejših činiteljev za napredek našega gospodarstva in dviga proizvodne storilnosti, želim, da bi se večkrat sestali strokovnjaki s področja mehanizacije ter izmenjali med seboj mnenja o dobrih in slabih straneh naše mehanizacije.

Delavskemu svetu in upravi podjetja, kakor tudi kadrovski službi in bivšemu vodstvu sektorja za mehanizacijo se zahvaljujem, da so mi s posredovanjem pripomogli, da sem se lahko udeležil tako pomembne specializacije v Švici.

Franc Vrbnjak

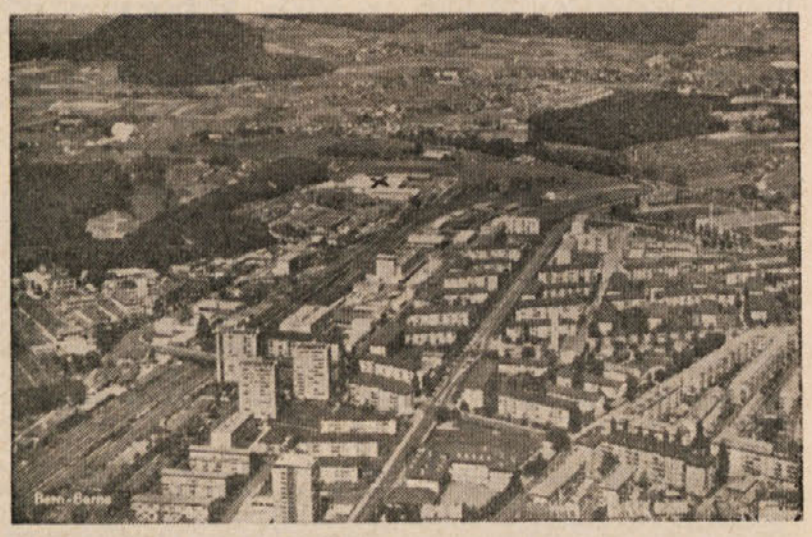

Na sliki je glavno mesto Švice Bern, s križem označen objekt pa je sedež podjetja, v katerem se je specializiral tovariš Vrbnjak

O kontrolnih obiskih bolnikov

Pravica in dolžnost vsakega našega državljana in občana je, da je zdrav. Zdrav človek je sposoben za delo in je tako koristen sebi in družbi, v slučaju bolezni pa se zgodi nasprotno — družbi in samemu sebi je v breme. Zato mora čimprej ozdraveti. In to je razlog, da ima bolnik razen pravic tudi dolžnosti. Pravice bolnega človeka so znane: brezplačno zdravljenje, prejemanje nadomestila osebnega dohodka (hranarina) itd., manj pa je znano dejstvo, da ima človek kot bolnik dolžnosti, ki jih mora izpolnjevati, in če jih ne izpolnjuje, izgubi pravice — mehanizem je torej isti kot pri vsaki drugi zadevi. Osnovna dolžnost bolnega človeka, ki se nahaja v staležu bolnikov, je točno izvrševanje zdravnikovih navodil. Sem spada redno jemanje predpisanih zdravil, diete in sličnо, poleg tega pa počitek, ki je najučinkovitejši v obliki ležanja. Zdravnik pri nekaterih obolenjih izredno odredi v okviru zdravljenja tudi ležanje. Kontrolor bolnikov ima nalogo nadzorovati, če bolnik izpolnjuje dana navodila. Edini končni smoter vseh teh odredb in ukrepov je čimprejšnje ozdravljenje bolnika, ki je v interesu tako njega samega kot tudi podjetja in vse naše skupnosti. Zato je popolnoma napačno gledati v kontrolorju nekega policaja, ki lovi uboge bolnike in jim skuša škodovati, temveč nasprotno — nujno potrebno je nadzorovati izpolnjevanje zdravnikovih navodil, ker nas izkušnja uči, da se jih mnogi bolniki brez kontrole ne držijo, bodisi iz lahkomiselnosti, nekateri pa zelo preračunano izrabljajo bolniški dopust za opravljanje domačega dela ali celo pridobitnega dela. Zadnjega načina se poslužujejo zlasti tisti nezavedni ljudje, ki skušajo s simuliranjem kakega obolenja zavesti zdravnika v zmoto. Žal se takih še vedno najde in tudi proti njim se mora boriti kontrolor in na ta način braniti pred njimi interese podjetja in skupnosti. Ukrep odvzemanja hranarine v slučaju, da se bolnik ne drži navodil in s tem ne izpolnjuje svojih dolžnosti, ni nikaka krivica, temveč logična posledica načela, da izgubi pravice, kdor ne izpolnjuje dolžnosti. Kontrolorska služba brani torej po eni strani koristi bolnika, ker pripomore k temu, da se izpolnjujejo zdravniška navodila in se trajanje bolezni na ta način skrajša, po drugi strani pa brani interese podjetje, t. j. naše skupne interese, proti škodljivim pojavom izkoriščanja bolniškega staleža v nepravilne ali celo kaznive namene. Vidimo torej, da je kontrolorska služba upravičena in celo nujno potrebna, njeno učinkovitost pa potrjujejo statistične številke iz katerih je razvidno, da se je v preteklem letu 1963, ko je nastopil službo kontrolor, bila povprečna doba bolovanja krajša kot prejšnja leta. (povprečno trajanje bolovanja v l. 1962: 14,4 dni, v l. 1963 12,9 dni). dr. J. N

STATISTIKA OBOLENJ

Statistična obdelava obolenj in poškodb, registriranih v Obratni ambulanti Ingrada v letu 1963 je dala naslednje podatke:

Obisk v ambulanti je bil večji kot v letu 1962. Bilo je izvršenih več prvih pregledov in obravnavano večje število obolenj. Skupno število izgubljenih bolezenskih dni (koledarskih — nedelovnih) je 21.581, v letu 1962 pa 20.600. Povprečna doba bolovanja se je skrajšala za 1,5 dneva od 14,4 v letu 1962 na 12,9 v letu 1963.

Primerjava desetih najpogostejših obolenj za leti 1962 in 1963

Skupina obolenj 1962	Število bol. dni
poškodbe pri delu	2756
nalezljive bolezni	2569
poškodbe izven dela	2451
obolenja dihal	2237
obolenja gibal	1950
obolenja prebavil	1688
živčna in duševna obolenja	1619
obolenja srca in ožilja	1205
tuberkuloza	869
gnoj. obol. (lokalne infek.)	816

Skupina obolenj 1963	Število bol. dni
poškodbe izven dela	3700
obolenja prebavil	2863
obolenja gibal	2694
obolenja dihal	2413
obolenja srca in ožilja	1831
poškodbe pri delu	1631
živčna in duševna obolenja	1420
novotvorbe	935
gnoj. obol. (lokalne infek.)	883
ginekološka obolenja	880

Ostale skupine obolenj v gornji analizi niso upoštevane. Vsekakor pa je zanimivo to, da so poškodbe pri delu zdrknile s prvega na šesto mesto, ob tem pa je močno poraslo število poškodb izven dela. Ta pojav si je razlagati tako, da so bili verjetno pri izdajanju prijav o poškodbi pri delu uporabljeni preciznejši kriteriji kot prejšnja leta.

Zaskrbljujoč je tudi pojav, da se je število bolezenskih dni, izgubljenih zaradi obolenj prebavil skoraj podvojilo in, da so se ta obolenja povzpela v tabeli na drugo mesto. Ta pojav nam še enkrat potrjuje vse tisto o čemer smo govorili in pisali ob priliki utemeljevanja potrebe po ustanovitvi lastne menze.

Samo zdrav človek lahko koristi sebi in družbi!

Nagradna številčnica

7 3 11 3 16 3 5 6 9 8 1 9 13 11 12 3 9 15 2 3 17 15 2 3 10 5 4 6 14.

Ključ:

1 2 3 4 5 6 7 ind. kraj v Sav. dol.
8 9 10 11 12 gl. mesto Belorusije
13 14 15 stran neba
16 17 televizija

Črke iz rešenih besed v ključu vpišite zgoraj namesto številk in razvozlali boste skrivnostni podpis v številčnici. Mnogo sreče!

Glasilo »INGRAD«
Naklada 1500 izvodov
Izdaja gradbeno industrijsko podjetje »Ingrad« v Celju
Urejuje uredniški odbor
Odgovorni urednik Franc Vitanc
Tehnični urednik Darko Maligoj
Tiska ČP »Celjski tisk« v Celju
LETNIK XIII., ŠT. 1-2
FEBRUAR 1964

REBUS

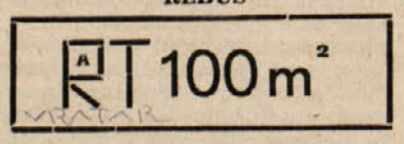

SKRIT VERZ

MOJ, VRBAS, SREČA, NADA, SRAGA, KVAS, DVOM, BAČA, KIJ, TER, HIŠNA, MORJE, GLAS, TVOJI, MOČ, PETA.

V vsaki besedi prečrtaj po eno črko, preostale pa čitaj po vrsti, da dobiš del verza pesmi našega največjega pesnika Prešerna.

VRETENO

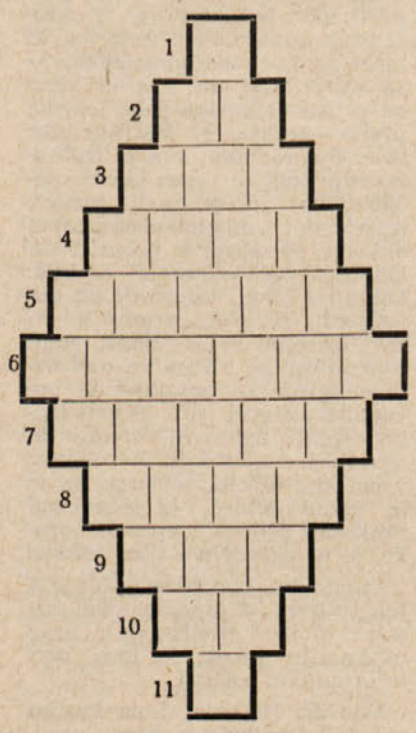

1. samostalnik
2. predlog
3. pesnitev
4. največja zanimivost za ženske
5. barva
6. strupena kača
7. leden dež
8. pritok Save v Sloveniji
9. veliko gradb. podjetje v Srbiji
10. pritrdilnica
11. samoglasnik

REŠITVE IZ ŠTEVILKE 12/63

NAGRADNA ZLOGOVNICA:

VSEM ČLANOM KOLEKTIVA ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO

Izžrebani so bili naslednji reševalci:

1. nagrado 1.500 din prejme Malinovsky Dragica, Celje.
2. nagrado 1.000 din prejme Lenko Cenka, Centralni obrati.
3. nagrado 800 din prejme Krajnc Alojz, sektor Celje.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

ENAČBA:

Josip Broz Tito.

MAGIČNI LIK:

Sraka, rakun, akord, kurir, Andra.